

Ата-аналарға кеңес беру "4-5 жастағы балалардың жас ерекшеліктері"

Төрт жастан бес жасқа дейін - салыстырмалы тыныштық кезеңі. Дағдарыс 3 жыл артта қалды, балалар эмоционалды тұрақтылыққа ие болды. Шаршау азаяды, көңіл-күй фоны теңестіріледі, тұрақты болады, айырмашылықтарға аз ұшырайды. Баланың эмоцияларын саналы және басқара білу қабілеті артады.

Тәуелсіздікке ұмтылу. Бұл жастағы балаға енді ересектердің көмегі мен қамқорлығы қажет емес. Өз құқықтары туралы ашық мәлімдейді және өз ережелерін орнатуға тырысады.

Этикалық түсініктер. Сарапшылардың пікірінше, 4-5 жастағы балалардың психологиялық дамуының ерекшеліктері-бұл жастағы балалар басқалардың сезімдерін түсінуге, жанашырлық танытуға, қарым-қатынастағы қиын жағдайлардан шығуға үйренеді.

Шығармашылық. 4-5 жасында баланың қиялы белсенді дамиды. Ол өзінің ертегілер әлемінде өмір сүреді, өзінің қиялына негізделген бүкіл елдерді жасайды. Онда ол кейіпкер, басты кейіпкер, оған нақты әлемде жетіспейтін тануға қол жеткізеді.

Қорқыныш. 4-5 жас аралығындағы балалар қиялының кеңеюі әртүрлі қорқыныш пен қорқынышты тудыруы мүмкін.

Әлеуметтену. Бала отбасылық қатынастар шеңберінен шығып, қоршаған әлем теңізіне құяды. Оған құрдастарының мойындауы қажет болады.

Ойын әрекеті күрделене түседі. Ойын 4-5 жастағы баланың психологиялық ерекшеліктерін белгілеп, қалыптастыруды жалғастыруда, бірақ ол жан-жақты болады. Ол рөлдік фокусты алады: балалар ауруханада, дүкенде, соғыста ойнайды, сүйікті ертегілерін ойнайды. Бұл процесте олар дос, қызғаныш, жанжал, татуласу, өзара көмек, ренжіту.

Белсенді қызығушылық 4-5 жастағы балаларды ересектерге әлемдегі барлық нәрселер туралы әртүрлі сұрақтар қоюға мәжбүр етеді. Олар бір минут үнсіз бір нәрсені талқылап жатқанын үнемі айтады. Қызықты әңгіме және көңілді ойын — бұл оларға дәл қазір қажет нәрсе. Егер сіз осы сәтте баланы итеріп жіберсеңіз, сіз одан бір нәрсеге қызығушылық танытуды біржола тоқтата аласыз.

Бұл жастағы балалар мақтауды ғана емес, ескертулерді де эмоционалды түрде қабылдайды, олар өте сезімтал және осал. Сондықтан оларды жазалау және ұрысу арқылы сөздерді өте сақтықпен таңдау керек. Әйтпесе, бұл олардың әлеуметтенуіне және толыққанды тұлғаның қалыптасуына кедергі келтіретін ішкі кешендердің дамуына түрткі болуы мүмкін.

5 жасында олар жыныстық қатынасқа қызығушылық таныта бастайды, олар ұлдар мен қыздардың бір-бірінен айырмашылығы туралы ойлайды.

4-5 жас аралығындағы балаларының жас ерекшеліктерін білетін ата-аналар оларға көмектесе алады. Атап айтқанда, олардың қорқыныштарын бұғаттау, тым кең таралған қиялды бақылау, оларды ойын-сауық ойындары мен танымдық әңгімелермен баурап алу. Психологиялық тұрғыдан қатар, интеллектуалды даму белсенді жүріп жатыр, оны әсіресе мұқият қарау керек. Өйткені, баланың мектепте қаншалықты сәтті болатыны осы аспектке байланысты болады.

Математикалық дағдылар

Элементтердің орналасуын анықтайды: артқы, ортаңғы, оң, сол, жоғарғы, төменгі, алдыңғы.

Геометрияның негізгі фигураларын біледі: шеңбер, сопақ, үшбұрыш, шаршы, тіктөртбұрыш.

0-ден 9-ға дейінгі сандарды біледі. Ол заттарды санайды, олардың санын санмен байланыстырады.

Сандарды дұрыс ретпен және керісінше орналастырады (1-ден 5-ке дейін).

Заттардың әртүрлі санын салыстырады, тең, үлкен, аз сияқты мағыналарды түсінеді.

Логикалық ойлау

4-5 жастағы балаға тән ойлау түрі визуалды — бейнелі. Оның барлық әрекеттері практикалық. Бірінші кезекте көрнекілік пайда болады. Бірақ 5 жылдың аяғында ойлау біртіндеп жалпыланып, ауызша-логикалық сипатқа ие болады.

Жад көлемі артады.

Зейіннің тұрақтылығы артады.

Бала суреттер, заттар арасындағы айырмашылықтар мен ұқсастықтарды табады.

Гимараттың үлгісі бойынша (пирамида, конструктор) көмексіз бүктеледі.

Кесілген суретті бір бүтінге бүктейді (бөліктер 2-ден 4-ке дейін болуы керек).

Жүйке процестерінің дамуы балаға бір тапсырманы бірнеше (кем дегенде 5) минут ішінде, ешнәрсеге алаңдамай орындауға мүмкіндік береді. Бұл өте маңызды жас ерекшелігі.

Кенептің, суреттердің жетіспейтін бөліктерін салады.

Заттардың белгілі бір тобын Жалпылама сөз деп атайды. Қосымша зат пен жұпты табады.

Қарама-қарсы сөздерді таңдайды.

Суретте қате бейнеленген заттарды көреді, ненің дұрыс емес екенін түсіндіреді.

Сөйлеуді дамыту

Мың сөзді қолданады, 5-9 сөзден тұратын сөз тіркестерін құрастырады. 4-5 жастағы баланы тек ата-аналар ғана емес, бөтен адамдар да түсінуі керек.

Адам құрылымының ерекшеліктерін, оның жануардан ерекшеленетінін біледі: дене бөліктерін атаңыз (тырнақтар — тырнақтар, қолдар — табандар, шаштар — шаштар).

Көпше қолданады.

Сипаттама бойынша затты табады.
Мамандықтарды біледі.
Әңгімені қолдайды: сұрақтарға жауап береді, оларды дұрыс қояды.
Ертегінің, әңгімесінің мазмұнын қайталайды. Өлеңдерді, тақпақтарды жатқа үйретеді.

Ол өзінің атын, тегін, қанша жаста, тұратын қаласын атайды.

Қоршаған ортамен таныстыру

Көкөністер, жемістер мен жидектерді ажыратады.

Жәндіктерді біледі.

Үй жануарларын атайды.

Суреттерден жыл мезгілдерін болжайды, олардың белгілерін біледі.

Күнделікті дағдылар

Түймелер мен найзағайларды бекітеді, шілтерді өзі шешеді, қасық пен шанышқымен басқарылады.

Моншақтар мен үлкен түймелерді жіпке байлайды.

Сенсорлық ерекшеліктердің дамуына байланысты қарындашты қағаздан шығармай, сызықтарды дәл жүргізеді.

Пішіндерді контурларынан шықпай, түзу, тіпті сызықтармен көлеңкелейді.

Суреттерді шетінен шықпай-ақ сызады және бояйды.

Оң және сол қолды ажыратады.

Сіз баламен үйде өз бетіңізше айналыса аласыз немесе маман жалдай аласыз немесе балаларды дамыту орталығына жазыла аласыз. Оның жас ерекшеліктерін ескере отырып, оның интеллектуалды қабілеттерінің максималды дамуын қамтамасыз етуге тырысу керек. Осылайша ол мектепке 100% дайын болады, сәтті болады және стресстен аулақ болады. Сонымен қатар, оның толық физикалық дамуы туралы қамқорлық жасауды ұмытпаңыз.

Физикалық даму

Физикалық даму тұрғысынан 4-5 жастағы балалардың жас ерекшеліктері үлкен маңызға ие. Ата-аналар ауытқуларды уақытында байқап, мүмкіндігінше оларды түзету үшін норма көрсеткіштеріне назар аударуы керек.

4-5 жастағы балалардың жалпы физикалық мүмкіндіктері айтарлықтай артады. Сонымен, олардың үйлестіруі айтарлықтай жақсарады. Көптеген қозғалыстар сырттан сенімді көрінеді.

Оларға әлі де қозғалыс қажет.

Моторика белсенді дамып келеді

Бала епті және жылдам болады.

Бұлшықеттер тез өседі, бірақ біркелкі емес. Осыған байланысты 4-5 жастағы бала бірден шаршайды. Бұл мүмкіндікті ересектер физикалық белсенділікті мөлшерлеу үшін ескеруі керек, сабақтар кезінде демалу үшін үзілістер қажет.

Бір жылдағы өсудің орташа өсуі 5-7 см, дене салмағы 2 кг — ға дейін болуы керек.

Қаңқа икемді, өйткені сүйектену процесі аяқталмайды. Сондықтан күш жаттығулары қарсы, бірақ ата-аналар мен тәрбиешілер үнемі поза мен позаларды бақылап отыруы керек.

Дененің оттегіге деген қажеттілігі артады. Тыныс алу жүйесінің ерекшелігі-іштің түрі кеудеге ауыстырылады. Өкпенің сыйымдылығы артады.

Жүрек қызметінің ерекшелігі - жүрек соғумағы оңай бұзылады, сондықтан айтарлықтай физикалық белсенділікпен жүрек бұлшықеті шаршайды. Мұны беттің қызаруы немесе бозаруы, тез тыныс алу, ентігу, үйлестірілмеген қозғалыстар арқылы көруге болады. Сондықтан іс-әрекеттің басқа сипатына уақытында ауысу өте маңызды.

Бұл жас сенсорлық қабілеттердің дамуының "алтын мезгілі" деп аталады.

Бұл жастағы тағы бір физикалық ерекшелік: көздің линзасы жалпақ пішінді, сондықтан алыстан көрудің дамуы байқалады.

Бұл жастағы құлақ қалқаны нәзік және оңай жараланады. Демек, шуға ерекше сезімталдық.

Жүйке процестері жетілуден алыс. Қозу процесі басым, сондықтан реніш сәттерінде қатты эмоционалды реакциялар мен мінез-құлық ережелерін сақтамау мүмкін емес.

Жүйке процестеріне бағытталған білім беру шараларының тиімділігі артады.

Шартты рефлекторлық байланыстардың тез қалыптасуы.

Шартты тежеу қиындықпен қалыптасады. Сондықтан, балаға бір рет тыйым салғаннан кейін, бұл оның жадында мәңгі сақталады деп күтудің қажеті жоқ. Ол осы немесе басқа тыйымды соңына дейін игеруі үшін оны үнемі онымен бекіту керек.

Бұл физиология тұрғысынан 4-5 жастағы балалардың даму ерекшеліктері. Олар ата-аналарға кішкентай денеде болатын көптеген процестерді түсінуге көмектеседі. Сіз нәрестеге не пайда әкелетінін және қандай іс-шаралар мен тәрбиелік шаралар тек бос емес, тіпті зиянды болатынын білуіңіз керек.